

Handläggare
Niklas Karlsson
08-508 260 86**Till**
Exploateringsnämnden
2024-11-07

Inbjudan till samråd om nätutvecklingsplan 2025–2034. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Thomas Andersson
FörvaltningschefCarolina Zandén
Avdelningschef

Sammanfattning

Ellevio har sänt förslag till nätutvecklingsplan 2025–2034 på remiss. Enligt föreskrifter från Energimarknadsinspektionen ska nätägarna från och med 2024 regelbundet redovisa prognoser för kommande behov och planerade investeringar i sina nät.

Planen innehåller grundläggande uppgifter om bolaget och elnätet med prognoser för behov och i vilken utsträckning nuvarande system klarar att möta behoven samt redovisar pågående och planerade investeringar. För staden prognosticeras överföringsbehovet öka med 25 procent under perioden 2025–2034, som en följd av stadens tillväxt och en ökad elektrifiering inom framförallt transportsektorn och etablering av stora datahallar.

Idag finns begränsningar i kapaciteten från Svenska Kraftnäs stamnät, som hindrar ett ökat effektuttag i regionen. Flera projekt pågår i syfte att åtgärda detta, och det förväntas vara klart senast

Exploateringskontoret
StabFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 260 86
Växel 08-508 276 00
niklas.karlsson@stockholm.se
exploateringskontoret.expl@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

2031. Även i Ellevios nät inom staden finns kapacitetsbegränsningar som påverkar möjligheten att ansluta fler kunder. Planen redovisar åtgärder för att åtgärda nuvarande och förväntade begränsningar, med ökad kapacitet i ledningar och fördelningsstationer. För några av de kända begränsningarna saknas dock planerade åtgärder, ytterligare investeringar behövs. Ellevios sammanfattande bedömning är att de planerade åtgärderna, tillsammans med några kompletterade investeringar i eget elnät, är tillräckliga för att möta kommande behov.

Kontoret anser att en långsiktigt hållbar elförsörjning är avgörande för Stockholmsregionens och stadens utveckling och för att nå uppsatta klimat- och energimål. Kontoret har inte kompetens att bedöma eller ifrågasätta de prognoser och bedömningar som Ellevio redovisar, men vill uppmärksamma några sakfrågor angående planerade investeringar och systemets nuvarande förmåga att möta kommande behov.

Kontoret vill understryka vikten av att kapacitetsbegränsningar i anslutningar till stamnätet åtgärdas inom gällande tidplaner. Detsamma gäller Ellevios pågående arbeten med utveckling och förstärkning av region- och lokalnät inom staden. För de brister i nätet där planerade åtgärder idag saknas är det viktigt att bolaget agerar med konkreta planer för detta, i samverkan med staden.

Kontoret vill också uppmärksamma den påbörjade planeringen för stadsutveckling på nuvarande Bromma flygplats som inte nämns i dokumentet. Utbyggnad av en ny stadsdel, med ny kollektivtrafik, ställer stora krav på elförsörjning och kan medföra behov av åtgärder även på regional nivå. I den tidiga planeringen har samverkan nyligen påbörjats mellan Ellevio och staden.

Remissen

Exploateringsnämnden har fått inbjudan till samråd om Ellevios nätutvecklingsplan 2025–2034, för yttrande till kommunstyrelsen senast den 26 november 2024.

I EU-parlamentets elmarknadsdirektiv finns krav på att elnätsföretagen ska ta fram nätutvecklingsplaner, och reglerna är införda i svensk lagstiftning. Energimarknadsinspektionen (Ei) har utfärdat föreskrifter som innebär att nätägarna senast den 31 december 2024 ska redovisa nätutvecklingsplaner, som ska uppdateras vartannat år. Enligt Ei är syftet att skapa transparens

vad gäller de flexibilitetstjänster som behövs på medellång och lång sikt, och ange planerade investeringar under de kommande fem till tio åren, med särskild tonvikt på den huvudsakliga distributionsinfrastruktur som krävs för att ansluta ny produktionskapacitet och ny förbrukning, inklusive laddningsstationer för elfordon.

Detta är första gången Ellevio redovisar en nätutvecklingsplan enligt den mall som Ei föreskriver. Planen behandlar samtliga nät och produktionsanläggningar bolaget har, i sjutton olika områden från Bohuslän till Hälsingland. Elnätet inom Stockholms stad utgör en mindre del av dokumentet, även om ungefär hälften av Ellevios kunder finns inom staden.

Inom Stockholms stad äger Ellevio både region- och lokalnät, d.v.s. från ett 220 kV-nät med fem anslutningspunkter mot Svenska Kraftnät (SVK) rikstäckande stamnät, med fördelnings- och transformatorstationer i olika nivåer ned till lokalnätet med distribution till hushåll och företag.

Utöver grundläggande uppgifter om bolaget och elnäten i de områden där företaget bedriver nätverksamhet finns redovisning av prognoser för behovet av överföringskapacitet i elnätet under perioden 2025-2034, med scenarier för respektive område.

Inom Stockholms stad prognosticeras överföringsbehovet öka med 25 procent under perioden 2025–2034. Befolkningen förväntas växa och nya bostäder anslutas. Ellevio ser ett ökat behov av effekt från transport- och logistiksektorn, med ökad tunnelbanetrafik och nya stationer samtidigt som transportsektorn elektrifieras. Det finns också en ökad efterfrågan av anslutning av elkrävande datahallar.

Planen redovisar också Ellevios bedömning av systemets nuvarande förmåga att möta kommande behov enligt prognosen, och redogör för planerade investeringar och alternativa lösningar. I Stockholm finns idag begränsningar mot överliggande nät, eller enklare uttryckt; SVK:s stamnät har idag inte kapacitet att överföra tillräckligt mycket effekt in till regionen. Ett antal projekt pågår i syfte att åtgärda detta, och samtliga begränsningar förväntas vara åtgärdade senast 2031 då pågående projekt ska vara driftsatta.

I Ellevios egna elnät finns också kapacitetsbegränsningar, nuvarande och förväntade, som påverkar möjligheten att ansluta fler kunder. Planen redovisar en rad olika investeringar och åtgärder som pågår eller är planerade för att åtgärda nuvarande och förväntade begränsningar. Åtgärderna berör hela staden från västerort, till city och söderort, med ökad kapacitet i både ledningar och fördelningsstationer. För några av de angivna begränsningarna finns dock i dag inga planerade åtgärder, ytterligare investeringar behövs.

Ellevios sammanfattande bedömning är att de planerade åtgärderna, tillsammans med ett par kommande kompletterade investeringar i eget elnät, är tillräckliga för att möta behovet i det interna nätet och att de nuvarande begränsningarna som finns mot överliggande nät förväntas byggas bort under den aktuella perioden enligt SVK:s nätutvecklingsplan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av exploateringskontorets stab i samråd med stadsmiljöavdelningen.

Exploateringskontorets synpunkter

En långsiktigt hållbar elförsörjning är avgörande för Stockholmsregionens och stadens utveckling och för att nå uppsatta klimat- och energimål. Stadens tillväxt och den pågående energiomställningen med ökad elektrifiering medför ökade behov av effekt till regionen och av kapacitet i distributionsnätet inom staden. Förändringstakten ställer krav på ökad samverkan mellan berörda parter, Ellevio som ägare till lokal- och regionnät inom staden, stadens förvaltningar och Svenska Kraftnät som äger stamnätet.

Exploateringskontoret ser positivt på nätutvecklingsplaner som ett nytt verktyg för ökad transparens i nätbolagens planering och som underlag för att utveckla samverkan med staden och andra berörda. Nätutvecklingsplan 2025-2033 är första gången det nya planeringsverktyget prövas, och arbetsformerna får utvecklas löpande med de kommande uppdateringar som enligt föreskrifterna ska ske vartannat år.

Kontoret har inte kompetens att bedöma, och inte heller anledning att ifrågasätta, de beräkningsmodeller, prognoser och bedömningar som Ellevio redovisar i planen. I avsnitten om planerade investeringar och systemets nuvarande förmåga att

möta prognosen finns några delar som kontoret vill uppmärksamma.

Planen anger att det idag finns begränsningar för uttag mot överliggande stamnät, d.v.s. att stamnätet inte har kapacitet att leverera mer effekt, och att det pågår flera projekt för att åtgärda detta framförallt genom Svenska Kraftnät. Staden medverkar t.ex. sedan 2008 i projektet Stockholms Ström som är ett av flera delprojekt i detta arbete. Utveckling av stamnätet ligger delvis utanför denna nätutvecklingsplan, men kontoret vill understryka vikten av att begränsningarna kan åtgärdas inom gällande tidplaner, det är en helt nödvändig förutsättning för energiomställningen.

Planen redovisar också att det finns begränsningar i delar av Ellevios nät inom staden med en ansträngd situation, och att det pågår och planeras en rad investeringsprojekt för att åtgärda detta. För några av de nuvarande eller förutsedda kommande begränsningarna saknas dock planerade åtgärder, exempelvis i ”ett fåtal fördelningsstationer” i Söderort. Kontoret vill lyfta fram vikten av att bolaget agerar och tar fram konkreta planer för detta, gärna i nära samverkan med stadens förvaltningar. I söderort pågår många stora stadsutvecklingsprojekt och även de nya tunnelbanorna ställer stora krav på elanslutningar.

Slutligen vill kontoret uppmärksamma den påbörjade planeringen för stadsutveckling på nuvarande Bromma flygplats. De kommande behoven finns inte med i nätutvecklingsplanen, sannolikt på grund av att planeringsarbetet startat relativt nyligen. Utbyggnad av en stor ny stadsdel, kanske med ny spårbunden kollektivtrafik, ställer stora krav på elförsörjning och kan tänkas medföra behov av åtgärder i nätet även på regional nivå, utanför stadens gräns. Staden och Ellevio har initierat samverkan i frågan och kontoret välkomnar att bolaget deltar aktivt i ett tidigt skede av planeringen.

Slut

Bilagor

1. Preliminär Nätutvecklingsplan 2025–2034. Ellevio